

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 2 mars 1908, kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utredning i fråga om tryggande af sparbanksverksamheten m. m.

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 136, har herr N. Persson i Malmö hemställt, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes snarast möjligt låta utreda, huruvida och på hvad sätt ett tryggande af sparbanksverksamheten och en begränsning af de enskilda bankernas och bankaktiebolagens lånerörelse lämpligen må kunna ske, samt därefter för Riksdagen framlägga förslag till ändring i gällande banklagstiftning och vidtaga de öfriga åtgärder, som för vinnande af motionens syfte må anses lämpliga.

I motionens syfte hafva sex ledamöter af kammaren instämt.

Efter öfverenskommelse mellan bankoutskottet och lagutskottet har denna motion öfverlämnats till behandling af sammansatt banko- och lagutskott.

I fråga om motiveringen till den i förevarande motion gjorda hemställan tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Af hvad motionären anført till stöd för sin förevarande hemställan framgår, att hufvudsakliga syftet med de af honom ifrågasatta ändringarne i gällande banklagstiftning är att åstadkomma en begränsning af de enskilda bankernas och bankaktiebolagens sparkasserörelse, i ändamål att allmänhetens däri ingående insättningar måtte i vidsträcktare mån än

nu komma sparbankerna till godo och dessa därigenom beredas ökade möjligheter att tillgodose de lånebehof, som det borde tillkomma dem att fylla, särskildt i afseende å fastighetskrediten.

För bedömande af föreliggande fråga vill utskottet till en början erinra om innehållet uti 1 § i lagen om sparbanker den 29 juli 1892. I öfverensstämmelse med detta stadgande synes ändamålet med sparbankernas rörelse kunna angifvas vara att från allmänheten hopsamla företrädesvis de mindre kapitalen samt genom räntans läggande till hufvudstolen ytterligare förkofra desamma. Sparbankernas utlåningsrörelse afser härvid förnämligast att göra de insatta medlen på säkraste och förmånligaste sätt fruktbarande. Att sparbankerna, såsom i motionen åsyftas, skulle utgöra lånekassor för fyllande hufvudsakligen af vissa slags lånebehof, måste därför betecknas såsom i viss mån främmande för sparbankslagens syfte. Och i den mån fyllandet af en sådan uppgift kunde befaras leda till minskande af insättarnes säkerhet eller fördel i afseende på deras i sparbanken insatta medel, måste den anses bestämdt stridande mot sagda lag.

Ur denna synpunkt kan det sättas i fråga, om det skulle vara för sparbanksrörelsen lyckligt att, utöfver hvad redan nu äger rum, i större omfattning binda däri insatta medel mot sådana jämförelsevis mindre lätt realiserbara säkerheter, hvilka i motionen afses, helst det torde vara ovisst, om de säkerheter af detta slag, som nu finnas hos de enskilda bankinrättningarna och som till äfventyrs skulle till sparbankerna öfverflyttas, äro ur trygghetens synpunkt önskvärda att åt sparbanksrörelsen förvärfva. Och ur synpunkten af insättarnes intresse att erhålla högsta möjliga ränta å sina medel är uppenbarligen konkurrensen med de enskilda bankinrättningarnes sparkasseräkningar af den betydelse, att det icke synes eftersträfvansvärdt att döda denna konkurrens. Det torde för öfrigt icke kunna med fog påstås, att denna konkurrens från de enskilda bankernas sida hittills tagit några för sparbanksrörelsens sunda och obehindrade utveckling farliga dimensioner.

Slutligen vill utskottet tillägga, att de af motionären ifrågasatta utvägarne att inskränka sparkasserörelsen hos de enskilda bankerna, äfven om de kunde anses lämpliga eller möjliga att genomföra, säkerligen i allt fall icke skulle leda till det därmed åsyftade ändamålet. Om insättningar å sparkasseräkning hindrades genom vissa inskränkande lagbestämmelser, skulle ifrågavarande medel med stor sannolikhet öfvergå till andra räkningar, som af bankerna för sådant ändamål anordnades under något afvikande former och benämningar — hittills iakttagna företeelser gifva

starkt stöd för en dylik förmodan —; och endast en ringa del torde söka sig till sparbankernas kassor.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer utskottet

att förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 2 mars 1908.

På sammansatta utskottets vägnar:

JOHAN WIDÉN.
